

B.A. Semester - 2 (CBCS) Examination
March/April- 2019 (Old Course)
SANSKRIT P4 PANCHTANTRA-MITRABHED (CORE)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧(અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ગદ્યખંડોનું ભાષાંતર કરો. (૦૮)
- (૧) તદત્રાસ્તિ વિષ્ણુશર્મા નામ બાલણઃ સફલશાસ્ત્રપરિડગમરછત્રિસંસદિ લબ્ધકીર્તિઃ। તસ્મૈ સમર્પયતુ
 એતાન્। સ નૂનં દ્રાક્ષ્યબુદ્ધાન્કરિષ્યતિ ઇતિ। સ રાજા તદાકર્ણ્ય વિષ્ણુ – શર્મણમાહૂય પ્રોવાય – ‘ભો
 ભગવન્, મદ્રનુગ્રહાર્ય મેતાર્થશાસ્ત્રં પ્રતિ દ્રાગ્યથાનન્યસદશાન્વિ દ્રધાતિ તથા કુરુ। તદાહં ત્વા
 શાસનશતેન યોજયિષ્યામિ।
- (૨) કસ્મિંશ્ચિદ્વને માસુરકો નામ સિંહઃ પ્રતિવસ્તિ સ્મ। અથાસૌ વીર્યાતિરેકાન્નિત્યમેવાનેકાન્મૃગશશકાડી
 નયાપાદયન્નોપરરામ। અથાન્યેથુસ્તદ્ધનજાઃ સર્વે સારડગવરાહમહિપશશકાડયો મિલિત્વા તમમ્યુયેત્ય
 પ્રોચુઃસ્વામિન્, કિમનેન સકલમૃગવધેન નિત્યમેવ, યતસ્તવૈકેનાપિ મૃગેણ તૃપ્તિર્ભવતિ
 તત્રિકયતામસ્માભિઃ સહ સમયધર્મઃ। અથ પ્રભૂતિ તવાત્રોયવિષ્ટસ્ય જાતિક્રમેણ પ્રતિદિનમેકો મૃગા
 ભક્ષણાર્થ સમેષ્યતિ। એવં કૃતે તવ તાવત્પ્રાણપણા કલેશં વિનાપિ ભવિષ્યતિ, અસ્માકં ચ પુનઃ
 સર્વોચ્છેડન ન સ્પાત્।
- (૩) તસ્માત્ પુરુષેણોધમો ન ત્યાજ્યઃ। તદાકર્ણ્ય સંજીવકસ્તમેવં ભૂયોડપિ પપ્રચ્છં ‘ભો મિત્ર, કર્થ સેયો
 મયાડસો દ્રુષ્ટબુદ્ધિરિતિ। ઇયન્તં કાલં યાબદુત્તરોત્તર સ્નેહેન પ્રસાદેન ચાટં દૃષ્ટઃ। ન
 કડાચિત્તદ્ધિકૃતિદૃષ્ટા। તત્કથ્યતોં યેનાહમાત્મરક્ષાર્થ તદ્ધધાપાધમં કરોમિ। દમનક આટ – ભદ્ર
 કિમવ સેયમ્? એષ તે પ્રત્યયઃ। ટન્ ત્વાં દૃષ્ટ્વા ભવતિઃ તદ્દુદૃષ્ટબુદ્ધિઃ। અન્યથા સુપ્રસાદશ્ચેતિ। તદાસાપપ
 મામ્। સ્વાશ્રયં પ્રતિ ગચ્છામિ।
- પ્રશ્ન-૧(બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સંદર્ભે સંહિત સમજાવો. (૦૬)
- (૧) કૃત્યં ન કુરુતે વેગાન્ન સ સન્તાપમાપ્નુયાત્।
- (૨) સ્તુલ્યે બલે તુ બલવાન્ પરિકોપમેતિ।
- (૩) અતો ન શબ્દમાત્રાદ્ કર્તુમ ભેતવ્યમ્।
- (૪) પ્રસુપ્તો ડોલ્પુત્રેણ ધૃષ્ટાધુમ્નઃ પુરા ઇતઃ।
- પ્રશ્ન-૨ પંચતંત્રનો સંક્ષિપ્ત પરિચય આપો. (૧૪)
- અથવા
- પ્રશ્ન-૨ પ્રાચીન ભારતીય સાહિત્યમાં પ્રાણીકથાની ઉપાદેયતા જણાવો.
- પ્રશ્ન-૩ પંચતંત્રકારની શૈલી વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો. (૧૪)
- અથવા
- પ્રશ્ન-૩ પ્રાણીકથાના ઉદ્ભવ અને વિકાસ પર સમીક્ષાત્મક નોંધ લખો.
- પ્રશ્ન-૪ ભારતીય કથાસાહિત્યમાં પંડિત વિષ્ણુશર્માના પ્રદાનનું મૂલ્યાંકન કરો. (૧૪)
- અથવા
- પ્રશ્ન-૪ પંડિત વિષ્ણુશર્માનું જીવન વિષયક માહિતી આપો.
- પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ટૂંકનોંધ લખો. (૧૪)
- (૧) મદોત્કટ સિંહની કથાનો બોધ.
- (૨) પંચતંત્રનું શીર્ષક
- (૩) દન્તિલ ગૌરમ્ભયોઃ કથા।
- (૪) ગોમાયુ – શૃગાલકથા।